

обрасци, учинио је покушај да их контекстуализује и дефинише, те размотрио да ли је те обрасце могуће конструктивно изменити.

Дводневна конференција „Етнологија и антропологија у Србији данас“ окупила је тридесет једног истраживача и стручњака, који су, свако из свог угла, допринели формирању јасније слике о актуелним темама, проблемима и перспективама савремене домаће етнолошко-антрополошке дисциплинарне сцене. Жива дискусија након сваке секције, као и висок одзив како учесника тако и посматрача, само могу потврдити почетни исказ о потреби за одржавањем оваквог скупа.

На који ће се начин разрешити проблеми са којима се друштвено-хуманистичке науке у Србији данас суочавају, и то не само у оквиру сопствене дисциплине, остаје отворено питање. На питање да ли ће „оптимизам“ надвладати „песимизам“ одговор је могуће дати тек када се темељно осветле текуће стање, донети и перспективе дисциплине, чему је овај огромни напор Етнолошко-антрополошког друштва Србије увелико допринео. Иако ваља подсетити да одговор на ово питање не зависи искључиво од интелектуалне преданости и савесног научно-истраживачког труда, конференција „Етнологија и антропологија у Србији данас“ начинила је велики корак у правцу интелектуалне сарадње и међуинституционалне размене, уједно уливајући поверење да ће се таква сарадња наставити и у будућности.

Нина Куленовић

Хроника округлог стола Етнографског института САНУ

„Друштвене и хуманистичке науке пред изазовима постдисциплинарности и тржишта. Искуства у вези са осмишљавањем, организовањем и финансирањем научних истраживања“, Београд, 3. октобар 2012. године

Положај и улога друштвених и хуманистичких наука у савременом друштву, данас је веома актуелна тема, не само у Србији, већ и у већини европских академских заједница. Интензивни развој технолошких, медицинских и природних наука, те померање разних врста граница и могућности, значајно су обележили почетак трећег миленијума, а тежиште проучавања пребацили су у поље применљивог и употребљивог знања. Економије усмерене ка меркантилизацији свих сегмената људског живота, довеле су до тога да истраживања друштвених – а пре свега хуманистичких наука – уместо темељни кул-

турни капитал цивилизације, постану оптерећење и непотребни економски трошак.

У Србији се глобално реструктурисање, као и инверзија знања и информација, квалитета и квантитета, корисног и употребљивог, огледају пре свега у непостојању доследне стратегије научног развоја, те у примени неадекватних метода евалуације научних резултата, које доводе у питање саму суштину и смисао хуманистичког бављења друштвом и културом. У неким западноевропским академским заједницама, последице експанзије неокапиталистичке идеологије видљиве су у драстичној бирократизацији истраживачког процеса, као и у неизвесности и нестабилности једном стечених академских позиција. У појединим срединама, положај ових дисциплина је нешто бољи, утолико што државне администрације препознају научнике као релевантне саговорнике у сфери политичких, економских и културних стратегија.

Округли сто Етнографског института САНУ: „Друштвене и хуманистичке науке пред изазовима постдисциплинарности и тржишта. Искуства у вези са осмишљавањем, организовањем и финансирањем научних истраживања“, одржан у Београду 3. Октобра 2012. године, замишљен је као платформа за разговор и размену искустава међу еминентним научним радницима из Србије и иностранства у вези са овом важном темом. Такође, организатор је настојао да допринесе интензивирању ове дискусије и у локалној академској заједници, те да укаже на могућност и нужност ангажовања истраживача у правцу промене и унапређења сопственог професионалног угледа и могућности истраживања.

Предавачи у оквиру овог репрезентативног научног скупа били су др Шел Магнусон (Kjell Magnusson) из истраживачког центра Хуго Валентин при универзитету у Упсали (Шведска), др Марина Мартинова (Марина Мартынова) из Института етнологије и антропологије Руске академије наука и уметности у Москви, др Јана Поспишилова (Jana Pospíšilová) са Института за етнологију Чешке републике, Одељење у Брну, др Габријела Килианова (Gabriela Kiliánová) из Института за етнологију Словачке академије наука и уметности у Братислави, др Карл Касер (Karl Kasser) са Универзитета у Грацу, др Михаљ Шаркањ (Mihály Sárkány) из Института за етнологију истраживачког центра за хуманистичке науке Мађарске академије наука у Будимпешти и мр Ивона Лађевац и др Марко Николић из Института за међународну политику и привреду у Београду.

Излагања предавача су имала веома сличну структуру. Наиме, сваки предавач укратко је представио новију историју истраживања у области хуманистичких и друштвених наука у својој земљи, начин на који су глобални економски процеси и тржишне идеологије утицали

на промену статуса ових истраживања, као и тренутну позицију истраживача, изворе финансирања, начине вредновања резултата научног рада и могућности коришћења средстава са различитих европских пројеката. Поједини истраживачи су говорили о сарадњи државе са научним институцијама – најзаступљеније, чини се, у Русији, док су други усмерили пажњу и на однос научног рада и образовног процеса, тј. на сарадњу или проблеме у сарадњи између истраживачких центара и универзитета. Неке колеге су се фокусирале на опис пројеката финансираних из средстава европских фондација, као што је случај у Чешкој и Словачкој, док се проблем бирократизације истраживачког посла, чини се, посебно осећа у академској заједници Аустрије.

Свако предавање подстакло је занимљиву дискусију која је указала на потребу чешће организовања овакве врсте интелектуалне размене, као и на могућности решавања неких од проблема положаја друштвених и хуманистичких наука у Србији.

Александра Павићевић